

Α.Π. 66355

Αθήνα 20 Οκτωβρίου 2020

Προς:

- Υφυπουργό Χωροταξίας & Αστικού Περιβάλλοντος ΥΠΕΝ, κο Δημήτριο Οικονόμου
- Γενικό Γραμματέα Χωρικού Σχεδιασμού & Αστικού Περιβάλλοντος ΥΠΕΝ, κο Ευθύμιο Μπακογιάννη
- Προϊσταμένη της Δ/σης Εφαρμογής Σχεδιασμού & Ελέγχου Δομημένου Περιβάλλοντος ΥΠΕΝ, κα Έλενα Χολέβα
- Προϊσταμένη της Δ/σης Αρχιτεκτονικής, Οικοδομικών Κανονισμών & Αδειοδοτήσεων ΥΠΕΝ, κα Αθηνά Σκάρλα
- Πρόεδρο ΤΕΕ, κο Γιώργο Στασινό

Κοινοποίηση:

Κα Καλλιόπη Κουρουπάκη, Συνεργάτης –
Νομικός Γεν. Γραμμ. Χωρικού Σχεδιασμού
& Αστ. Περιβάλλοντος ΥΠΕΝ

Θέμα: Αρμοδιότητες Σ.Α. – Δικαίωμα υπογραφής αρχιτεκτονικών μελετών κτιρίων εντός αρχαιολογικών χώρων και ιστορικών τόπων

Σχετ:

1. Το με Α.Π. ΥΠΕΝ/ΔΕΣΕΔΠ/85309/911/28-09-2020 έγγραφο του ΥΠΕΝ (επισυνάπτεται).
2. Το με Α.Π.1301/01-09-2020 έγγραφο του Τεχνικού Επιμελητήριου Ελλάδας - Περιφερειακό Τμήμα Ευβοίας (επισυνάπτεται).
3. Το με Α.Π. Α.Π. 66287/05-10-20 έγγραφο του ΣΑΔΑΣ – ΠΕΑ με θέμα: «Δικαίωμα υπογραφής αρχιτεκτονικών μελετών κτιρίων εντός αρχαιολογικών χώρων και ιστορικών τόπων – Αρμοδιότητες Σ.Α.» (επισυνάπτεται).

Αξιότιμοι κ.κ.,

Σε συνέχεια των συζητήσεων που είχαμε αναφορικά με το θέμα: «Δικαίωμα υπογραφής αρχιτεκτονικών μελετών κτιρίων εντός αρχαιολογικών χώρων και ιστορικών τόπων – Αρμοδιότητες Σ.Α.», θα παρακαλούσαμε πολύ να λάβετε υπόψη κάποια ερωτήματα και προβληματισμούς που έχουν προκύψει, έτσι ώστε η απάντησή σας να μην δώσει αφορμή για έναν νέο κύκλο συζητήσεων που δεν θα ήταν προς όφελος κανενός.

1. Ποιος και με ποια διαδικασία κατά την έκδοση μιας διοικητικής πράξης ελέγχει το επαγγελματικό δικαίωμα, ως προς την αρμοδιότητα σύνταξης των επιμέρους μελετών και θεσμικά πώς αυτό τεκμηριώνεται;
2. Πώς γίνεται ο έλεγχος του επαγγελματικού δικαιώματος στην περίπτωση εκτέλεσης οικοδομικών εργασιών για τις οποίες δεν απαιτείται άδεια της οικείας Υ.ΔΟΜ (άρθρο 30, ν.4495/17);

3. Οι αποφάσεις όλων των γνωμοδοτικών ή εγκριτικών συμβουλίων (ΚΕ.Σ.Α. - ΚΕ.Σ.Α.Α. - ΚΕ.Σ.Α.ΜΑ.Θ. - Σ.Α. - Κ.Σ.Ν.Μ. - Κ.Α.Σ. κλπ) είναι εν δυνάμει ανακλητές, όταν κατά την αδειοδοτική διαδικασία διαπιστωθεί από την Υπηρεσία που εκδίδει την προβλεπόμενη πράξη, αναντιστοιχία δικαιώματος μεταξύ του συντάκτη μελετητή και του αντικειμένου μελέτης;
4. Είναι σκόπιμο να διευκρινιστεί η παράγραφος 1. του ΥΠΕΝ/ΔΕΣΕΔΠ 85309/911/28-09-2020: <<...οι μελέτες κτιρίων εντός αρχαιολογικών χώρων και ιστορικών Τόπων δεν αφορούν αποκλειστικά Ειδικές Αρχιτεκτονικές Μελέτες, οι οποίες εκπονούνται μόνον από Αρχιτέκτονα Μηχανικό>>.
5. Η § 2γ. του άρθρου 4 του Π.Δ. 99/2018 και ειδικότερα η λέξη ενδεικτικά <<Εκπόνηση Ειδικών Αρχιτεκτονικών Μελετών, **ενδεικτικά:** κτήρια σε παραδοσιακό οικισμό, παραδοσιακό ή ιστορικό τμήμα πόλης, οικιστικό σύνολο που...>>, πιστεύουμε πως θα πρέπει να συμπληρωθεί και με τα στοιχεία εκείνα που καλύπτουν ολόκληρο το φάσμα των περιπτώσεων και που δεν είναι άλλα από τα αναφερόμενα στην παρ. 1.α του άρθρου 7 του ν. 4495/17 και στον Νόμο 3028/2002, περί του τι νοούνται αρχαιολογικοί χώροι και ιστορικοί τόποι.
6. Η “εκπόνηση Ειδικών Αρχιτεκτονικών Μελετών” σε <<Αρχαιολογικούς Χώρους και Ιστορικούς Τόπους>> που δεν αναφέρονται ρητά στην § 2γ. του άρθρου 4 του Π.Δ. 99/2018 αξιολογείται ως λιγότερο σημαντική και μικρότερων απαιτήσεων, από αυτές που αναγράφονται στην εν λόγω παράγραφο δηλ.: <<κτηρίων σε παραδοσιακό οικισμό, παραδοσιακό ή ιστορικό τμήμα πόλης, οικιστικό σύνολο που έχει χαρακτηριστεί ως ιστορικό διατηρητέο μνημείο, καθώς και για κηρυγμένα διατηρητέα κτήρια ή νεότερα μνημεία - Διαμορφώσεις και επεμβάσεις σε κοινόχρηστους χώρους, σε οικιστικά σύνολα όταν πρόκειται για παραδοσιακούς οικισμούς, κηρυγμένους διατηρητέους ή ιστορικά κέντρα πόλεων.>>; Θα πρέπει να διευκρινισθεί και αν είναι έτσι ας εξαιρεθούν του ελέγχου αυτές οι περιπτώσεις με σχετική νομοθετική ρύθμιση.

Η αναγνώριση μεν του αποκλειστικού δικαιώματος των Αρχιτεκτόνων για τη σύνταξη μιας σειράς μελετών, όπως αυτές αναγράφονται στην § 2 του σχετικού αιτήματος του ΤΕΕ Ευβοίας με Α.Π. 1301/01-09-2020, συνοδευόμενη όμως από τη, **χωρίς κάποιο λογικό επιχείρημα, εξαίρεση των αρχαιολογικών χώρων, των ιστορικών τόπων και των τόπων ιδιαίτερου φυσικού κάλους**, από τα δικαιώματα που περιγράφονται στην § 2γ. του άρθρου 4 του Π.Δ. 99/2018, έρχεται να επιβάλλει την, κατά την άποψή μας, απαράδεκτη προσέγγιση του θέματος που περιγράφεται στην προηγούμενη παράγραφο.

Στο σημείο αυτό κρίνουμε σκόπιμο να διευκρινίσουμε πως οι αποτυπώσεις που υποβάλλονται στα γνωμοδοτικά ή εγκριτικά Συμβούλια (ΚΕ.Σ.Α. - ΚΕ.Σ.Α.Α. - ΚΕ.Σ.Α.ΜΑ.Θ.- Σ.Α. - Κ.Σ.Ν.Μ. - Κ.Α.Σ. κλπ), δεν αποτελούν από μόνες τους αντικείμενο μελέτης επί της οποίας θα μπορούσε να γνωμοδοτήσει κάποιο Συλλογικό Όργανο.

Η απαιτούμενη για τα εν λόγω θέματα αποτύπωση, συνοδεύεται με στοιχεία περιγραφής, τεκμηρίωσης και ανάλυσης, που έχει αναφορές σε στοιχεία ιστορικά, μορφολογικά, ένταξης ή και προσαρμογής, που αναφέρεται σε συνθετικές αρχές και ερμηνεύει ογκοπλαστικές επιλογές με χρήση, εκτός των μετρήσεων, και πλείστων άλλων τεχνικών απεικόνισης και τεκμηρίωσης, τα οποία υποβάλλονται και παρουσιάζονται με την προβλεπόμενη Αιτιολογική - Τεχνική έκθεση.

Η συγκεκριμένη εργασία δεν περιορίζεται στη γενική κατηγορία των “αποτυπώσεων υφισταμένων κτηρίων” άρθρο 3 §2γ Π.Δ. 99/2018. Οι αποτυπώσεις της παραγράφου αυτής αποτελούν το υπόβαθρο της εργασίας τεκμηρίωσης που απαιτείται για την αξιολόγηση και αξιοποίηση του υπάρχοντος δομημένου και φυσικού περιβάλλοντος, αλλά και την όποια αναφορά σε τυχόν υφιστάμενους ειδικούς όρους που διέπουν τη δόμηση, στα πλαίσια ενός έργου. Η παρουσίαση της εργασίας αυτής είναι σημαντική για τον απαιτούμενο Αρχιτεκτονικό διάλογο, τα στοιχεία βάσης του οποίου επιλέγονται από τον Αρχιτέκτονα μελετητή ανάλογα με την περίπτωση.

Η παρότρυνση κάποιων συναδέλφων άλλης ειδικότητας σε ενέργειες νομικού χαρακτήρα εναντίον μελών των Σ.Α., είναι αποτέλεσμα υποκειμενικών ερμηνειών έξω από το πνεύμα του νόμου, όπως έχει αναλυθεί σε προγενέστερο χρόνο και συνοπτικά αναφέρεται στην παρούσα.

Κατά την άποψή μας, αντί μιας συλλογικής και συνολικής απαίτησης προς την Πολιτεία για τη διευθέτηση του θέματος, κάποιοι θέλουν να πιστεύουν πως η μεταξύ δύο επαγγελματικών ομάδων διαφωνία θα επιλύσει κάποιο πρόβλημα που εντοπίζεται στις σχέσεις Υπηρεσιών και για να είμαστε σαφείς μεταξύ ΥΠΕΝ και ΥΠΠΟΑ. Αυτό που θα τραυματισθεί είναι η καλή, αρμονική, συναδελφική και διεπιστημονική συνεργασία.

Κανείς δεν διατείνεται πως υφίσταται “απαγόρευση εισόδου” των Πολιτικών Μηχανικών ή άλλων ειδικοτήτων στους αρχαιολογικούς χώρους. Προφανώς στατικές μελέτες, όπως και Η/Μ μελέτες αποτελούν ένα πολύ μεγάλο και ενδιαφέρον επιστημονικά πεδίο και κάθε έργο δε γίνεται παρά μόνο με τη διεπιστημονική του προσέγγιση εξασφαλισμένη.

Δεν γίνεται συνεπώς εύκολα κατανοητή αυτή η “έκρηξη ενδιαφέροντος” προς ένα επιστημονικό αντικείμενο καθαρά συνυφασμένο με τον πολιτισμό, την αισθητική, τις τέχνες, την ιστορία, το περιβάλλον, τον άνθρωπο, το τοπίο, την πολιτιστική και αρχιτεκτονική κληρονομιά, που αδιαμφισβήτητα αποτελεί επιστημονικό, μελετητικό και ερευνητικό αντικείμενο των Αρχιτεκτόνων Μηχανικών.

Η ανωτέρω Ανάλυση και Τεκμηρίωση που απαιτείται για την κρίση και απόφαση Συμβουλίων όπως το ΚΕ.Σ.Α. - ΚΕ.Σ.Α.Α. - ΚΕ.Σ.Α.ΜΑ.Θ.- Σ.Α. Κ.Σ.Ν.Μ.- Κ.Α.Σ. κλπ, είναι ένα αντικείμενο εντός των ορίων του γνωστικού αντικείμενου των Αρχιτεκτόνων και μόνο.

Η γνωμοδότηση ή/και έγκριση των Συμβουλίων αυτών αποτελεί τη βάση για την περαιτέρω διεπιστημονική μελετητική διαδικασία που απαιτείται για την Αδειοδότηση και υλοποίηση του Έργου.

Η επιχειρούμενη μέσω τυπολατρικών και γραφειοκρατικών ελιγμών (§3 του ιδίου αιτήματος του ΤΕΕ Ευβοίας) υποβάθμιση της έννοιας της πολιτιστικής, ιστορικής, τοπιακής και αρχιτεκτονικής αξίας, υπεισέρχεται σε επικίνδυνες απλουστεύσεις, με αντικείμενο την παράκαμψη της κατά τα άλλα καθομολογούμενης αναγκαιότητας της **Προστασίας της Αρχιτεκτονικής και Φυσικής Κληρονομιάς (άρθρο 6 ν.4495/17)**.

Μέχρι σήμερα διαπιστώνει κανείς τη δυσκολία της Πολιτείας να καταφέρει να ρυθμίσει θέματα διάκρισης αρμοδιοτήτων και καθορισμού προδιαγραφών και διαδικασιών, σε μια αρμονική προσέγγιση των εμπλεκόμενων Υπουργείων.

Η έλλειψη θεσμικής κατοχύρωσης των όρων *προστασία* και *δημιουργία* εξακολουθεί να συντηρεί μια συγκρουσιακή κατάσταση, που έχει παγιωθεί μεταξύ των μελετητών και των Υπηρεσιών.

Εκκρεμούν θέματα όπως η συγκρότηση κατάλληλων γνωμοδοτικών και εγκριτικών οργάνων, καθώς επίσης λειτουργούν Υπηρεσίες που ολοκληρώνουν το έργο τους σε χρόνους απαγορευτικούς και ανασταλτικούς για τον όποιο προγραμματισμό και σχεδιασμό.

Οι προσδοκίες που αποτυπώνονται στις αιτιολογικές εκθέσεις των κατά καιρούς σχεδίων νόμων που υποβάλλονται στο Ελληνικό Κοινοβούλιο,

<<...για την συνολική ρύθμιση των ζητημάτων που αφορούν στο δομημένο περιβάλλον..... τη μέριμνα, την πρόληψη και την προστασία του περιβάλλοντος..... Σαφή κατανομή και διαχωρισμό των αρμοδιοτήτων των συλλογικών οργάνων και επιτροπών για τη προστασία του δομημένου περιβάλλοντος, τη διαφύλαξη της πολιτιστικής και αρχιτεκτονικής κληρονομιάς και τη προσβασιμότητα με τη διάσπαση αρμοδιοτήτων επιτροπών και την κατανομή τους σε διακριτές επιτροπές >>,

είναι συνήθως έκφραση προθέσεων που δεν βρίσκουν ταύτιση στη συνέχεια σε σαφείς διατάξεις και ενέργειες των εμπλεκόμενων πλευρών. Η σχέση μεταξύ των Υπηρεσιών του Δημοσίου, των ελεύθερων επαγγελματιών Μηχανικών, αλλά και των απλών πολιτών, εξακολουθούν να κινούνται σε ένα συγκρουσιακό περιβάλλον και η αναζήτηση διεξόδου είναι επίκαιρη αλλά και επιβεβλημένη.

Είμαστε στη διάθεσή σας.

Με εκτίμηση,

Για το Διοικητικό Συμβούλιο ΣΑΔΑΣ – ΠΕΑ
Ο Πρόεδρος

Δημήτρης Ξυνομηλάκης